

פרוטוקול מס' 49
מישיבת ועדת הכספים,
שהתקיימה ביום ה', ט' אדר תשי"ב
בשעה 6.3.52 - בשעה 9.00.

משתתפים: י. גורי - היו"ר

י. פורדר
ח. אריאב
ז. סוזאייב
ס. קלמר
א. הרצפלד
ק. לון
ש. בז'רנו
ש. דיין
א. ציזלינג
י. בדר
ד. שרי

משתתפים:

י. רוקח
א. אלישר
ס. סנה
א. ס. גניחובסקי
י. אפרתי

נעדרים:

מרזמנים: ד"ר ברגמן - נציב מט-הכנסה
ד"ר קסטנר - משרד מסחר ותעשייה
מר גלט - משרד המשפטים
מר בזק - מזכיר
מר ספינק - משרד האוצר

סדר-היום: 1. חוק לתיקון פקודת מט-הכנסה;
2. בעיית אספקת הנייר לעתונות.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לסעיף 5(א) לפקודת מט-

הכנסה - רווחי-הון.

קורא את הסעיף רווחי-הון

אני מציע למחוק את כל הסעיף.

י. פורדר:

הצעה לסעיף זה הונאה סארווק-הברית על ידי

ד"ר ברגמן:

ד"ר ברגמן:

מוטחה אמריקנאזי. הרבה יותר חשוב להגדיל את מס-ההכנסה על ההכנסה השוטפת מאשר להלחם במס קטן של 25%. ההנמכה בחוק לגבי בעלי הכנסה שוטפת יותר גבוהה קשורה עם מס רווחי-הון. אצלנו יש למעשה רק שתי צורות של השקעה: בעסק ובקרע. כמעט אין השקעה ניכרת ממש שנמצא בחוץ-לארץ בשטרי ערך, ואם יש - מפסיקים האנשים. בארץ א זאת אם מדברים על רווחי הון אלא או על הפסדי הון, 98% מתרכזים במקרקעין או ציוד עסקי.

בנוגע למקרקעין, יש כבר מס רווחי-

הון כ-3 שנים, ועד עכשיו לא נשמעו תלונות כבדות נגד מס שבח מקרקעין. הטכומים שמשלמים הולכים וגדלים. הארגומנט על שוויון יש לו משקל. אם הנהיגו את המס ללא תקלות גדולות על מקרקעין - למה לא לעשות דמ-מה בנוגע לרווחי הון הנובעים מהצד השני, העיקרי, של ההשקעות? אין זאת רק שאלה של צדק סוציאלי כמו שאלה של צדק אצאצא פיסקלי. אלה שהצליחו לשמור את ההון שלהם מנזקי האינפלציה - יוכלו במידה לא גדולה לתרום את חלקם למניעת אינפלציה נוספת על השכבות הרחבות, ו-25% אין זה הרבה. הקושי העיקרי הוא שהמס הזה חל רק במקרה של מפירה. יש הטוענים שאין זה צודק להטיל מס רק בשעה שמוכרים את הנכס, כלומר: שאדם שמצבו אינו מרשה לו להחזיק בנכס יצטרך לשלם מס, ואילו העשירים א הטופלגים שאינם חייבים למכור את נכסם, יהיו פטורים מן המס. הייתי מבקש את חברי הוועדה לא להשמיע עכשיו תלונות בכוון זה, כי לא נוכל לפתור אותן במסגרת החוק הזה. זהו נסיון ראשון בעקבות התחוקה של 1949 ובעקבות התחוקה האמריקאית להנהיג כבר כזה אצלנו. יכול להיות שהמנגנון שלנו לא יצליח בשנים הראשונות לתת ביטוי בהכנסות לחוק הזה, כי אין זה כל-כך אצא ששוט לרוץ אחרי כל מקרי המכירה של נכס. אבל יש מרחב די גדול בו אפשר יהיה לעקוב אחרי מכירות של נכסי הון.

על מקרקעין אפשר לפקח יותר. הקושי

הוא בקביעת הרווח. על הציוד התעשייתי והעסקי ישנו רישום די מלא בתיקי מס-הכנסה. כמעט כל הנכסים שעליהם יכול לחול מס הרווחי-הון רשומים בתור נכסים לצורך מס-הכנסה. בקשר עם זה נשאלת השאלה של שטרי ערך העוברים לסוחר בבורסה בארץ. אחת השאלות הראשונות שנשאלו היתה: מה לעשות במקרה של אצא רווחי ההון הנובעים מהפקעת שטרי הערך הבריטיים, שבאה שנוצא אחרי שהצעת החוק הזאת עובדה? ברגע האחרון הוכנס פה סעיף המאפשר לשר האוצר לשחרר רווחים הנובעים מהפקעה כזאת מס. לשחרור כזה ישנו תקדים במס-הכנסה השוסי. אדם שהיתה לו השקעה בחוץ לארץ ולפי החוק הדביזים היה מוכרח להעביר אותה לארץ - לא היה צריך לשלם על זה מס-הכנסה אם הוא משקיע מיד את ההכנסה הזאת באופן קבוע. הסיבה לכך היתה: כל זמן שאיש מרויח בחוץ לארץ מהשקעתו ואיננו מעביר אותה לארץ, אין הוא חייב במס-הכנסה בארץ. היתה כוונה לא להכות את בעל ההכנסה בארץ משני הקצוות. היו שטענו שטוב לכתוב במפורש שעל הפקעות לא חל המס. זאת שאלה יותר של ניסוח מאשר של כוונה.

לה

בקשר עם שאלה שאלה שניה: מה לעשות

עם רווחי הון הנובעים מעסקים ושטרי ערך ישראליים? כסובן, עד כמה שזה נובע למניות בחברות פרטיות - אין על מה לדבר. בין שאדם מחזיק בהן ברישום על שם עצמו או במניות על שם חברה - הוא חייב באותו מס. כל השאלה צריכה להצטמצם במכירת שטרי ערך העובדים לסוחר בבורסה בארץ ובחוץ לארץ. על השאלה הזאת היו דיונים. לפי הצעת החוק הזה נותנים ברוב המקרים את האפשרות למכור נכס ולקנות בתמורה נכס מאותו סוג. אדם צריך לפעמים למכור סכונה שנתיישנה ולקנות חדשה. במקרה זה אפילו אם המכונה הישנה פסכרת ברווח, אין המס על עליו. הוא הדין בהחלפת בית מגורים נגד בית מגורים. אבל כיצד אפשר לעשות זאת בנוגע לשטרי ערך? אני יכול להרויח 500 ל"י על נייר של "אתא" ואחרי שנה אקנה שטר

ד"ר ברנמן:

של הבנק האפותיקאי העובר לסוחר ואין לו תנודות רבות, ועל ידי זה אני ~~אצא~~ משתחרר מחובת המס על שטרי ערך שמכרתי, ומחרתיים אמכור את השטר של בנק זה באותו מחיר שקניתי, היינו: אין לי רווח! ולא אצטרך לשלם מס. כלומר: בשטרי ערך קשה מאד להבטיח ~~אצהלפה~~ של השקעה נגד השקעה מאותו סוג, גם אם השטרות רשומים.

היתה הצעה להקל על כל העניין של שטרי ערך על ידי כך שנגבה את המס בכל המקרים רק מ-25%. לפי הצעת חוק זה המס על רווחי הון יחולק ל-2: שיעור אחד מ-25%, אם הרווח הושג על ידי מכירה של לא פחות משנה אחרי הקניה; אם הרווח הושג על ידי ~~מכירה~~ בתקופה של פחות משנה מיום הקניה - נחשבת ההכנסה כהכנסה רגילה: כלומר, אדם הקונה היום מכונית ומוכר אותה מחר ברווח של 300 ל"י, נחשב הרווח הזה כהכנסה שוטפת שלל. היתה הצעה להקל בעניין שטרי הערך על ידי כך שנחשוב כל הכנסה ממכירה של שטרי ערך כאילו הושגה על ידי מכירה שנעשתה אחרי שנה מיום הקניה, והיות ואפשר להכניס בחשבון השנתי גם את ההפסדים הנובעים ממכירת שטר ערך אחר - החשבון אינני גדול כל כך. יש להבין שלשאלה הזאת ניתנה כבר מחשבה רבה ונצטרך למצוא דרך המשביעה רצון של אנשים לא א מעטים הרוצים להשקיע את כספם בשטרי ערך מקומיים.

ישנה עוד השאלה של רווחים מצידוד עסקי. מכונית נחשבת כצידוד עסקי, והרווחים ממנה נחשבים כרווחי הון. אני מביח שההתנגדות העיקרית תהיה במרחב הזה של רווחי הון הנובעים ממכירת צידוד עסקי, בית-חרושת, בית-מסחר וכו'. גם פה יש לראות את הצד שכנגד. מס-הכנסה לא הכיר עד עכשיו בהפסדי הון. אם אדם קנה משהו ומכרו בהפסד - אין מס-ההכנסה מביא זאת בחשבון. מתחשבים רק בהפסד הטבעי הנובע מהתיישנות צידוד עסקי, ובמקרה זה בלבד ניתנו הנחות. לעומת זה צודק להטיל על הרווחים הנובעים ממכירת צידוד זה מס-הכנסה כלשהו. למשל: אדם השקיע 10,000 ל"י לפני המלחמה במכונית של בית-חרושת שלו. את הסכום הזה ניכה בינתיים מס-הכנסה על ידי הניכוי הרגיל. היום הוא מוכר את הצידוד הזה ב-100,000 ל"י. הוא טוען עד היום שזהו רווחי קפיטלי ואיננו דורש מס-הכנסה. ההפסד הקפיטלי מהתיישנות או מהשימוש בצידוד כזה הלך לרעת מס-הכנסה. ישנה הצעה הגיונית ~~אצא~~ של תשלום מס כלשהו על הרווח שהוא מרוויח ממכירת הצידוד הזה. נוסף לכך, היות וניתנת האפשרות להשקיע מחדש את התמורה של המכירה בצידוד מאותו סוג - כל המרחב של המס הוא רק באפשרות של אדם המחטל את עסקו, מוכר את הצידוד ועושה רווח ממנו. אז דורשים 25% מהרווח. יתכן ויהיו מקרים שהמס יהיה די גבוה, אולם זה יהיה מקרה של חיטול ולא מקרה כלכלי. אדם לא ימכור צידוד ישן עד אשר לא יבכל לקנות צידוד חדש, והמס הנוגע לצידוד עסקי יחול, אפוא, רק על מקרים של חיטול העסק.

ש. בז'רנו:

האם זה חל גם על פירוק?

מ. קלמר:

מה הדין אם האדם מוכר את הצידוד בשביל הוצאות אישיות?

ד"ר ברנמן:

אם ניקח את מצב האינפלציה של היום, ישנה הצדקה בגביית המס ממכירה לשם צרכים פרטיים. בכל מס ישנם מקרים שהוא חל באופן כבד מאד על אדם שאין לו הרבה כסף. אבל אין לשכוח שהמס איננו כבד גם במקרה כזה, כי הטכסימום הוא 25% מהרווח, ובגלל איש אחד או שנים אי אפשר לבטל את הפרינציפ הבריא של חוק זה.

החוק הזה לפי טבעו הוא מסובך, ואני תקווה

ד"ר ברגמן:

שהראיתי את הקו העיקרי של החוק בצורה ברורה, אבל אני רוצה להודות שגם אחרי כל ההסברות ~~א~~ שאר עוד מקום לבירורים רבים, ואינני חושב שהצעת החוק הזאת - אם כי נעשתה לפי תקדימים בחו"ל - היא כבר דבר שלם. כבר עכשיו ברור שבמספר מקרים תוך השנה יהיה צורך לתקן את הצד הסכני. אני מבקש לראות בצורה הזאת ~~א~~ נסיון ראשון שיש ללמוד ממנו ולתקן אותו.

היו"ר י. גורני:
ישנן שלוש אפשרויות: (א) למשוך את הסעיף; (ב) להעביר זאת לוועדת המשנה ללא דיון נוסף; (ג) לדון כאן על הפרינציפ מתוך הנחה שוועדת המשנה תשמש מסגרת.

י. בדר:
אינני חושב שכדאי להטיל עבודה רבה כל כך על ועדת המשנה, כי אין סיכויים שהיא תצליח לסיים אותה. שנית, עלינו לקבל כאן החלטה להביא את הצעת התיקון הזאת לכנסת שלבים-שלבים, כי אין טעם לחכות ~~א~~ עם כל התיקון עד אשר נבטור את העניין של רווחי הון. אם רמת המחירים תשתנה עכשיו באופן ניכר - נצטרך לדון מחדש על כל החוק של מס רווחי הון שלא יהיה זה מס של הורדת ערך ריאלי.

היו"ר י. גורני:
לדעתי ההצעה הזאת מוקדמת עדיין, ואני מציע לעת-עתה להעביר את העניין לוועדת המשנה מתוך הנחה שהיא תפליח לסיים את הדיון.

ז. מנזאייב:
לפני שניכנס לדיון כללי על הפרינציפ, יש לי מספר שאלות, היות וכמה מן הסעיפים מנוסחים באופן לא ברור. אני מציע לשמוע קודם בירורים במליאת הוועדה מה כוונת המחוקק, ורק אחר כך להעביר את העניין לוועדת המשנה.

ב. שרי:
אני אינני מציע שיתנהל כאן ויכוח כללי. עלינו לדון על סעיפים החוק, וסי' שיש לו הערות כלליות - יעיר אותן בדרך-אגב.

היו"ר י. גורני:
לכל חבר יש הזכות לשאול שאלות, לפני שנכנסים לויכוח כללי, ואין ~~א~~ צורך לחכות חולקים על כך.

ז. מנזאייב:
בסעיף 5 (א) ~~א~~ אני רוצה לשאול: אם נסכר נכס של ותיק הישוב שרכשו עוד בתקופת התורכים - האם ישנה הגדרה בחוק כיצד לעשות את החישוב?

בסעיף קטן (ג) ישנו התאריך 3.12.51. אינני מבין אותו. האם זה כולל בית לשכירות, פרדס, מגרש? סעיף (2): מהי בדיוק כוונת המלה "עסק"? בקשר לתשלום רווח הון מהחברה, יש כאן סכנה לחזור על השגיאה שנעשתה בחוק לעירוד השקעות הון ששם שילמה החברה פעמיים.

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
6.3.52

האם במקרה זה מונעים בעד אפשרות כזאת?

האם הביאו בחשבון את האפשרות שהקניה תיעשה לפני המכירה? למשל: אם מישור מוכר מכונית כדי לרכוש מכונית אחרת באותה השנה, הוא יכול קודם לקנות את המכונית החדשה, ורק אחר-כך, אחרי שהמכונית החדשה כבר בטוחה בידו, הוא מוכר את הישנה.

ק. לונ:

בנוגע לסעיף (2): מדובר שאם אדם קנה נכס אחד תוך 12 חודש מיום מכירת הנכס הישן - אאך הוא משלם רק מההפרש. כיצד להעריך באמת את ההפרש?

ש. דיין:

אינני מתמצא בכל הסעיפים. אינני מבין מדוע ההגבלה של מכירת סוג מסויים וקניית אותו סוג? אם אדם מוכר, למשל, נכס בלתי חיוני וקונה במקומו נכס חיוני למדינה, הרי יש לנו עניין בזה. למשל: מגרש עומד ריק במשך 20 שנה ללא תועלת, בעל המגרש מוכר אותו וקונה טרקטור אחדש וחורש בו בשדות.

שאלה שניה: האם יש מס מודרג בעניין זה? כלומר: כל שהרווח הולך וגדל כן גדל גם המס.

ר. שרי:

האם אין אפשרות בחוק לתת יתרון או הנחה למוכר נכסים בלתי חיוניים והופך אותם לנכסים חיוניים למשק הארץ?

א. צינלינג:

האם פרה היא נכס או לא? האם על מכירת פרה צריך אדם לשלם מס?

ח. אריאב:

במקרה של הפסד ממכירת עסק, ניתן להפחית אותו רק מרווחי הון. אולם אם אין לאדם רווחי הון, מה דינו?

האם נכון שמי שיש לו נכס מזמן, נענש יותר מזה שרכש נכס בשנים האחרונות? למשל: אדם קנה פרדס לפני 40 שנה. הוא השקיע בו כסף ועמל, הרויח, הפסיד - אולם במכירה עכשיו הוא מרויח עליו הרבה יותר מאדם שקנה אותו לפני 10 שנים. אם אדם מוכר מגרש ורוכש דירה בבית משותף. האם זה אותו סוג או לא?

ק. לונ:

אשר לשטרי ערך, אם אדם קנה פעם אחת - זהו נכס. אבל ישנם אנשים העוסקים בזה. האם הרווחים שלהם הם רווחי הון או הכנסה שוטפת?

מר גלס:

זה נכלל בהכנסה השוטפת בחייב במס-הכנסה רגיל.

ש. בורנר:

אדם קנה מגרש ופיתח אותו למשק, והשקיע בו כסף, בניין, מכונית וכדומה. מתחשבים

בהוצאות אלו בקביעת המס. אולם מה על העבודה שהשקיע האיש בנכס? האם מתחשבים גם בעבודתו, או רק בסכומים אשר השקיע?

מר גלס:
אשר לתאריך: זהו התאריך שבו אצא
הונחה הצעת החוק על שולחן הכנסת.
כלומר: מי שהתקשר בעסק אחר כך, כבר היה יכול להביא בחשבון שעלול לבוא חוק כזה לכנסת.

ז. סוזאייב:
כלומר: כל ההעברות שנעשו אחרי התאריך הזה, חייבות במס?

מר גלס:
לא. מתי רכש אדם את הנכס - לא חשוב. המכירה של הנכס שעליה יוטל המס אינה יכולה להיות לפני 3.12.51, אבל אדם יכול היה לרכוש את הנכס לפני 50 שנה. כאן אצא מבדילים אם אדם רכש את המכס לפני 3.12.51 בדרך מתנה, מביאים את השווי של הנכס בשעה שנרכש על ידי הרישום. אם המתנה נעשתה אחרי ה-3.12.51 - מביאים בחשבון את אצא התסורה שבה נרכש הנכס לאחרונה, ולא בדרך מתנה. אחרת יתנו אנשים נכס במתנה אחרי ה-3.12.51. למשל: ראובן רכש את הנכס ב-1.4.51. ב-1.2.52 הוא נתן את הנכס במתנה לבנו שמעון. שמעון מכר את הנכס ב-1.7.52. המחיר היסודי בשביל המכירה של 1.7.52 הוא המחיר ששילם ראובן ב-1.4.51, ואילו אם ההעברה אצא בדרך מתנה לשמעון נעשתה לא ב-1.2.52 אלא לפני 3.12.51 - הרי המחיר היסודי בשביל המכירה הוא המחיר שהיה בתאריך המסירה במתנה.

בנוגע לפירוש של המלה "עסק" הלכנו בעקבות הסעיף 5 של פקודת מס-הכנסה. פרדס הוא עסק. הכוונה איננה לנכס שהוחזק למטרה של החזקה בלבד. אלא למשל: השכרת מגרש לחניה, זהו עסק.

אשר לענין הקניה לפני המכירה: בענין זה קובע תאריך הרכישה. אם אדם קונה מכונית חדשה ורק אחר כך מוכר את מכוניתו הישנה - אין זה נכנס לחוק.

בענין הפרה יש להבדיל. מוכר בהטות, היות וזהו עסקו - אין זה רווח הון בשבילו אלא הכנסה שוטפת. במקרים אחרים אם בעל עסק מוכר פרה ואינו משקיע את הכסף - הוא חייב לשלם על זה רווח הון.

ש. גז'רנו:
אולם כיצד ידעו את הערך? אדם קנה עגלה, גידל אותה והאכילה אותה, ומוכר אותה אחר כך בתור פרה. כיצד מתחשבים זאת?

מר גלס:
אכן הבוחן במקרה כזה היא אם הנכס מהווה מלאי-עיסוק. במקרה כזה הוא מוצא מכלל מכס הון. בכלל זה נחשב גם המלאי בחנות שאיננו הון אצא מושקע אלא הון חוזר.

שאלת הפסדים היא השאלה המסובכת ביותר, והתלבטנו הרבה בניסוחה. הכלל הוא שעל הפסדים - שאילו היו רווחים היו נחשבים כרווחי הון - אין לזקוף אותם על חשבון רווחים אחרים אלא אך ורק על חשבון רווחי הון. אולם לא ההיפך. למשל: אני יכול לזקוף הפסדים אחרים שלא ממכירות כאלו אצא כנגד רווח הון. זה כתוב בסעיף 13. אני יכול לעמת את הפסד שלי מעסק כנגד כל רווח אחר, כולל רווח הון. אבל את הפסדים מעסקי הון אני יכול לזקוף רק כנגד רווח הון. כאן אני מבקש להבדיל בין הפסדים לזמן קצר ובין הפסדים לזמן ארוך, כלומר: הפסדים שנעשו ממכירה תוך שנה מיום הקניה, וממכירה שנעשתה לאחר יותר משנה מיום הקניה. את הפסד לזמן קצר אני יכול

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
6.3.52

סר גלס:

לזקוף כנגד רווח לזמן קצר בלבד. את ההפסד לזמן ארוך אני יכול לזקוף כנגד רווח לזמן ארוך בלבד. אם אחר כך ישאר לי עוד הפסד לזמן ארוך שלא יכלתי לזקוף כנגד רווח לזמן ארוך - אז תינתן לי האפשרות לזקוף את ההפסד הזה כנגד רווח של זמן קצר, אבל אז כל לירה של הפסד לזמן ארוך תהיה שווה חצי לירה של רווח לזמן קצר. לדוגמא: מגרש ומכונית. לראובן יש מגרש שאותו רכש בשנת 1949 בסכום של 1,000 ל"י. בגלל מסיבות כל שהן הוא מכר אותו בשנת 1952 ב-800 ל"י. ההפסד הוא 200 ל"י. ב-1.4.51 הוא קנה מכונית ב-3,000 ל"י ומכר אותה ב-1.5.52 ב-4,000 ל"י. הרווח הוא 1,000 ל"י - לזמן ארוך כי עברה יותר משנה מיום הקניה. יש לו אפוא רווח לזמן ארוך והפסד לזמן ארוך. הוא יכול לזכות את ה-200 ל"י מה-1,000 ל"י. עכשיו נניח שהוא מכר את המכונית לא ב-1.5.52 אלא ב-1.3.52. עברו רק 11 חודש מיום הקניה. היא יכול לזכות ~~ב-200~~ את ההפסד לזמן ארוך מהרווח לזמן קצר, אולם במקום ה-200 ל"י הפסד, הוא יכול לזכות רק 100 ל"י.

ש. בנוגד:

אם הוא מכר את המכונית תוך הזמן הקצר והפסיד, האם הוא יכול לזקוף זאת על

חשבון מס-הכנסה השוטף של עסקיו?

סר גלס:

לא. את ההפסדים מרווחי הון אין הוא יכול לזקוף כנגד רווחים מסקורות אחרים, למרות שהפסדין מן העסק הוא יכול לזקוף כנגד רווחי הון. אם אין לזקוף על החשבון הפסדין מעסק הון תוך שנת שומה מסויימת, אפשר להעביר את הדבר הזה לשנה הבאה, או שנתיים אחרונות או 5 השנים הבאות.

ד"ר ברנסון:

נכון, שהביאור בחוק איננו במאה אחוז נכון בנוגע לקניה לפניא המכירה, וצריך

אולי להגיד: "לא יאוחר מ-12 חודש".

צאצא ברגע הראשון נראה שצריך לעודד את המכירה של הנכס הבלתי חיוני נגד הנכס החיוני, אבל יש גם צד שכנגד. העידוד הזה הוא חרב-פיפיות. אם היום אני קונה נכס חיוני ומחר מוכר אותו - אני חייב במס. אם אני קונה נכס בלתי חיוני ומוכר אותו מחר - אין אני חייב בתשלום מס. הוזה אומר: כל אדם הרוצה לעשות ספקולציה, ישקיע את כספו בנכס בלתי חיוני.

ר. שרי:

אפשר להגיד: עד זמן קבלת החוק.

ד"ר ברנסון:

אי אפשר לקבוע מה חיוני ומה לא. הדברים העיקריים שבהם הושקעו הכספים באינפלציה

היו בלתי חיוניים.

בנוגע להפסדי הון שמותר להשתמש בהם להשוואת רווחי הון: - הכוונה של החוק היתה להגדיל את ההכנסות ולא להקטין אותן. לא נוכל לתת להפסדי הון להתעמת נגד ההכנסה מהמשכורת. ההכנסה הרגילה צריכה לשלם מס. על הפסדי הון ישנו חשבון מיוחד.

ח. אריאב:

אבל במקרה ההפוך אתה מגדיל את האחוז על חשבון רווחי ההון.

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
6.3.52

ד"ר ברגמן:

לא. את החשבון של רווחי הון לא צריך להכניס לחשבון של מס-הכנסה.

יכול להיות שרווחי הון בשנה הראשונה ישלמו 70-80 אחוזים אני חושב שצריך להגדיר היטב את ההנחה הזאת בהחלטה. אי אפשר לתת לכל אחד למכור ולקנות דבר אחר במקומו.

חבר הכנסת ציזלינג שאל אם גם פרה בחקלאות היא נכס או לא.

כל מה ששייך לקקלאות זה טוב בפני עצמו. גם פרה וגם טרקטור משמשים בחקלאות. אם חקלאי מוכר פרה וקונה טרקטור או הפוך - זה נכס המשמש לצרכי המשק, ואפשר להחליף אותו.

גם בתעשייה אפשר לעשות כך?

ש. גז'רנו:

ד"ר ברגמן:

השאלה של הלירות התורכיות צאצאצאא קיימת כבר שנתיים במס שבח-מקרקעין,

והיא לא נתעוררה על ידי משלמי המס. אלה שישלמו מס רווחי הון יהיו מעטים ביניהם ששילמו בעד רכושם במג'ידות. היום אנו חושבים לירה מנדטורית ללירה ישראלית. יכול להיות שכעבר זמן מה נחשוב לירה של 1938 למטבע אחר מאשר לירה של 1949 או 1955. וצריך להזהר בשאלה זאת, כי דוקא אנשים שאין להם רכוש ידרשו שיפרידו בין הלירה המנדטורית והלירה החדשה. זוהי חרב-פיפיות היכולה להכות את בעלי הרכוש. אפשר לדרוש מהם לשלם בלירות מנדטוריות. אני מבקש לא להעלות יותר מדי את השאלה של המחיר ששילמו אז, כי זוהי שאלה מהפכנית.

אסור בהחלט להפקיד את בעלי החסכונות ובעלי קופות התגבולים.

א. ציזלינג:

ההפסד בין הלירות בענין רווחי הון לא יהיה גדול וכדאי לשכוח אותו כפי

ד"ר ברגמן:

ששכחו בענין שבח-מקרקעין.

מה בנוגע לבעל-בית החי מהכנסת הבית?

ז. סנזאייב:

בית איננו עסק.

ד"ר ברגמן:

אשר לרווחי הון בחברה: - אני מקווה שלפחות במקרה אחד מנענו את כפל המסים: במקרה פירוק. כל ההכנסה אחרי הפירוק לא משלמים עליה מס, אלא רווח של בעל המניות. מה שהחברה עושה זה רווח הון, בעל המניות איננו מקבל זאת במישרין, אלא בעקיפין, היות וערך המניה עולה על ידי הרווח שעושה החברה. אם החברה קנתה מגדש ומכרה אותו ברווח הון, ערך המניה עולה, אולם בעל המניה עצמו אינו נהנה במישרין מהרווח שהיה במכירת המגרש. אין קשר בין המס שצריך לשלם בעל המניה והחברה על הרווח. כפל מסים בחברות פרטיות כמעט ולא יקרה. על דיוידנדה שמתחלקת מרווחי הון לא משלמים מס-הכנסה.

באיזה מקרה יכולא להיות כפל?

ש. גז'רנו:

ד"ר ברגמן:

כאשר החברה מוכרת את הבית אחרי שבעל המניה
 מכר את המניה שלו - אז משלמת גם החברה וגם
 בעל המניה. ישנו כפל מסים כשישנו כפל רווח. ברוב המקרים אם חברה ציבורית
 גדולה עושה רווח הון, היא מחלקת דיבידנדות הון - וזוהי משוחרר מהמס. אי-אפשר
 לעשות חוק על כל מקרה.
 בחישוב ההוצאות של ההשקעה אי אפשר לקחת
 בחשבון את העבודה העצמית - עבודתו של בעל העסק - כי ההשקעה בעבודה איננה
 מתבטאת גם בחישוב ההכנסה. אם עובדים פועלים שכירים - מתחשבים בזה.

25% על הרווח, כאשר הרווח איננו אף סוגזם -
 זה פחות מ-10% מסחיר הקניה. אני חושב שהמס הזה הרבה יותר קל ברוב המקרים
 מאשר מס של 10% על המחזור.

י. פורר:

אני אינני רוצה לדבר על הצורך להפעיל כמה
 מעיפים, כי כבר בנידון הזה ראיתי שדבר זה
 אצאא הכרחי, אלא אני רוצה להעיר כמה הערות נגד עצם הענין. אשתדל לשכנע
 את החברים שיש נזק גדול בעצם החוק הזה למשק. אצאאאא

אני נגד מס רווחי הון. אילו בא משהו להסביר
 לי שעל ידי מס גדול אפילו אפשר להגיע לידי יציבות של המשק - הייתי מוכן
 להצביע בעד זה. לי נדמה רק שאי אפשר לעשות זאת בדרך צודקת של השלמה למס-
 הכנסה לפי דוקטא אמריקאית. כמה חברים השמיעו ובצדק טענה שדוקא בזמן של
 אי יציבות של הכסף אצאא זהו הרגע הבלתי סתאים להתחייב במס כזה. אחרי שקיבלנו
 את התכנית הכלכלית החדשה, יש לזה נימוק נוסף. אחד האמצעים להגיע לדפלציה
 הוא להכריח את האנשים למכור. פה יש בעיני ניגוד. על ידי התוצאה של החוק
 הזה לא יהיה אדם מוכן למכור נכס שקנה לפני פחות משנה, כי על זה יצטרך לשלם
 70%-80% מס. אם הממשלה רוצה להכריח את האנשים למכור את נכסיהם - אני חושש
 שאין הגיון גדול לעשות חוק המכריח אותם לא למכור לפני עבור שנה סיום הקניה.
 הרבה יותר נוח יהיה לאדם לשלם רבית גבוהה ביותר, מאשר למכור את הנכס ועל
 ידי זה לשלם אחוז עוד יותר גבוה של מס. אדם יסכים לקבל הלוואה ברבית גבוהה
 ולא לשלם את המס.

ענין שני: כולנו מדברים על השקעות. אני רוצה
 לתת תמונה אובייקטיבית מסובב אלא זה של משקיע חוץ בארץ. הבטיחו לו 10%.
 עכשיו הוא שומע שהמטב קשה ואין יכולים לקיים את ההבטחה הראשונה הזאת. מה
 תהיה עכשיו התגובה לחוק הזה? אם אנו מדברים על השקעות הון, עלינו לקבל את
 הגישה שאחד הנימוקים להשקעות מן החוץ הוא הרווח שאדם מקווה להשיג בארץ.
 אחד הנימוקים בעולם הקפיטליסטי להשקעות כאלו הוא שאדם יוכל להרויח בהן מסובב.
 הוא איננו רוצה רק לתרום תרומות. כל החוק הזה מהווה מכה נוספת על ראשו של
 המשקיע, והנזק שיהיה על ידי זה שניצור אווירה של אי-השקעה, יעלה בהרבה על
 הסכומים שנוכל לקבל על ידי הפעלה המס הזה. אינני אובב לשמוע שמתייחסים
 באהדה לדבר חיובי אולם כל הפעולות מוכיחות את ההיפך.

דבר שלישי: קיבלנו חומר על ניירות-ערך, על
 הבורסה. לדעתי יש הכרח אצאא למימון מפעלים רבים, לפתח ולעודד את הבורסה. אין
 צורך להסביר. כאן שבבורסה שלנו יש ניירות ערך רבים בעלי ערך לאומי. אין אני
 מוכן לקבל עמדה שרק אדם שיש לו כל ההון יוכל לזכות בשיכון או בבית. עלינו
 לפתח את האשראי לבנין. ברוב הארצות אי אפשר לקבל הרבה יותר מימון, ואנו
 מחוייבים לעשות משהו נגד הצפיפות והמטב הבלתי רצוי בארץ. פה ישנה אפשרות
 למצוא מימון - ניירות ערך. אמנם ישנו בנק לחקלאות ואפשרויות שונות להבטיח
 אשראי אצאא לחקלאות. לכן נדמה לי שאנו מעוניינים לפתח את הבורסה אן את
 הקליריק האוז של ניירות הערך. אני מקבל בברכה את הודעתו של הד"ר ברגמן
 שלא יקחו מס אלא ממכירת ניירות הערך הבריטיים שמכריחים את מחזיקיהם למכור

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
6.3.52

י. פורדר:

אותם בלי רווח. אני טוען שבמס זה ישנה מכה רצינית לכל השוק של ניירות הערך. זוהי פוליטיקה רעה מהשקפה כללית לדרוש מס ועל ידי זה ליצור אוזירה בלתי אפשרית בהשקעות, לעשות דברים שהם בניגוד לתכנית הכלכלית של הממשלה, ולסכן את ההשקעות - וכל זאת בכדי להבטיח סכום זעום. במקרה של הפרה או של המכוננית, כפי שהזכירו כאן - לא ישלמו. מי ישלם? ישלם אדם המוכר או קונה ניירות ערך, כי בזה ינכו מראש.

האם עכשיו הבנק א יודע בכמה קנה אדם את נייר-
הערך? הוא יודע בכמה הוא מוכר אותו.

ד"ר ברנמן:

י. פורדר:
ידוע שהיום הבנק הלאומי מחוייב לקנות בחזרה את הדבנט של הבנק האפתיקאי, שזאת ההשקעה היותר טובה. הבורסה, בעמל הרב ובאמצעים די גדולים, יכולה להחזיק מעמד. ומוכן מאליה שבזמן של דפלציה צריך להיות הלחץ היותר גדול. בזמן כזה שאנו מעוניינים לפתח את הבורסה, אנו מתחילים במס חדש שמעמידים אותו על 25%. אני מציע לבטל זאת. הבורסה נמצאת במצב מתוח בלאו הכי והיא לא תעמוד במס החדש.

אני מבקש את החברים לשקול אם כדאי לגרום נזק בשטחים חיוניים ביותר שאותם ציינתי, כדי להבטיח לפי עניות דעתי סכום קטן של כמה מאות אלפים לירות. אינני רוצה להגיד שיש בחוק זה נימוק פוליטי - או בלתי כלכלי - ולא פיסקלי, אבל אני טוען שזהו מס בלתי כלכלי. יותר מכך, הוא יגרום נזק רב. ולכן אני מבקש את החברים לשקול שנית את עמדתם ביחס לכל המס.

י. ברד:
חבר הכנסת פורדר יוצא מבחינת פיקטיבית לגמרי: שיש אצאא רצון כלשהו לעודד השקעות הון מהחוז. יש כאלה הרוצים להבהיל ולהוציא את ההון; ישנם כאלה שרצונם אינו ברור, אבל אינם מאמינים בהשקעות הון ואינם מתחשבים בהן - ואנשים כאלה אי אפשר לשכנע. לחוק הזה ישנו קנה-מידה: מס שבח מקרקעין. הרבה יותר קל לתפוש את משלם המס בשעת העברת מקרקעין, מאשר בשעת העברת נכס כלשהו, וגם הפיקוח על הודעותיו קל יותר במקרה הראשון. גם מס שבח מקרקעין לא הביא בשנה הראשונה כסף רב - וגם המס הזה לא יעשה זאת. בשנה הבאה יהיה בוודאי תקציב של 250,000,000 ל"י - ויהיה צורך בכסף נוסף - ובמס חדש. זוהי הדרך שבה בחרו הנוחרים ביודעין או בלא יודעין. אולם אני רוצה לדבר על שיקולים פיסקליים.

אני מחייב בדרך כלל מס רווחי הון, ואני מדגיש את המלה "רווחי". אם ישנו רווח של מס - מדוע שהמדינה לא תקבל משהו בעבור מס? הקושי הראשון הוא קושי של מטבע. כאשר המטבע הוא יציב, אפשר לחשב רווחי הון. כאשר המטבע בלתי יציב - אי אפשר לחשב זאת בכלל. השתמשנו בסולם ידוע בנוגע למס שבח מקרקעין - וסולם די שרירותי. אולם כיוון שאלה הם מקרקעין הקיימים בעין בארץ ואין מביאים אותם מן החוץ ואין קונים אותם בדביזים בחו"ל, והמחיר שלהם הוא אך ורק מקומי - ישנה עוד אפשרות כלשהי לכך בזמן של אינפלציה מסויימת. אבל בענין נכסים אחרים אין גם האפשרות הדלה הזאת. בקשר עם יציבות המטבע אפשר רק להגיד שכל אדם בפרינציפ מוכרח לסבול מהורדת הכסף. כלומר: אין לאדם זכות לשמור על זכותו לערך נכסיו, אלא במסגרת ערכם אצאא הכספי של הנכסים. למסים שלנו יש אופי של אקליפטוס. אתה נטטע אותו כשהו קטן ודל, אבל במסך השנים הוא גדל מאליהו. כך מס-הכנסה שלנו. ברצוני לדבר על הזכות לערך. אילו היינו יכולים להגיד: אין לאדם זכות אלא לסכום כספי פורמלי, ומה שלמעלה מזה - אינו שלו, ואילו היינו יכולים לבצע זאת, היינו מתגברים על האינפלציה ונותנים יציבות למטבע.

י. בדר:

אבל המציאות איננה כזאת. אי אפשר להגיד: כאן אין מתחשבים ביציבות הערך. זהו הקושי של קנה-המידה. כל זמן שלא נתגבר על זה - יהיה המס הרסני ובלתי צודק.

הקושי השני הוא הקושי של "רפלייסמנט", של חידוש. קושי זה מתברר בנוגע לחידוש מלאי וכו'. עכשיו מתברר שקושי זה קיים גם בנוגע להון קבע. אם אין רוצים בפירוק הציוד בארץ - זוהי בעיה רצינית מאד. יש בזה גם סכנה צדדית. נניח שאדם רוצה לקנות מכונת חדשה במקום מכונתו הישנה, מטעמים שונים. היום ישנה סכנה שמכונתו הישנה לא תימכר, כי יהיה לה שמושא גם בעתיד. על ידי חוק זה הוא לא ימכור את מכונתו הישנה. הוא ירכוש לו מכונת חדשה - אולי מרווחים שהיו לו מהשוק-השחור - אבל את המכונת שלו לא ימכור.

ומה יעשה בה?

ש. דיין:

י. בדר:

אינך יודע, חבר הכנסת דיין, כמה חקלאים קנו בכספי ההענקה מכונות חדשות על כל צרה שלא תבוא, והן מונחות ללא שימוש. אבל אפילו נניח שימכור את מכונתו הישנה. אתן דוגמא: לאדם יש בית בירושלים והוא רוצה לעבור לתל-אביב ולקנות שם דירה דומה. פעולה זאת תעלה לו כדלקמן: לפי חוק זה הוא ישיג רווח הון, ואחרי שישלם את המס לא יהיה לו די כסף לרכוש את הדירה בתל-אביב. ואל תספרו לו שאם הוא רוכש את הדירה תוך פחות משנה מיום מכירת דירתו הישנה אין הוא חייב במס. זה לא תמיד פועל, וכיצד יכולה להיות ביקורת אם הוא קונה דירה או לא? אין זה ענין של חליפין. אתה מוכר דירה בירושלים וקונה דירה מאדם שני בתל-אביב - ושם שניהם ישלמו מס.

ענין שלישי: פרוגרסייה טבעית של מס-הכנסה, וזהו ענין מסובך מאד. כאן כאילו אין פרוגרסייה. אין זה מקרה שטס רווחי הון הוא חלק של מס-הכנסה. ישנה השפעה הדדית. גם 25% האחוז שמשלמים זה יותר מדי - לא כל שכן 70% ו-80% שישלמו תוך פחות משנה. אדם קנה קרקע ועיבד אותה שנים רבות, והפך מדבר שטמה לגן-עדן. עכשיו הוא יצטרך לשלם ~~אחרי~~ מס כל-כך גבוה כאשר ירצה למכור את הקרקע.

דבר אחרון: ענין של יעילות הערכה ויעילות גבייה. באמריקה הריהם מתכוונים למעשה לסוג אחד של רווחי הון: חברות. לחברות יש פנקסים ופנקסנים ומנהלי-חשבונות ואפרט שלם, ויש להם משק גלוי - אין סודות. בנוגע לחברות הדבר הזה עוד יפעל. בנוגע לפרטים - שאלו את הד"ר ברגמן ויספר לכם כמה מבריחים במס שבח-מקרקעין.

כשם שטס שבח ~~אחרי~~ מסלטלין לא הצליח בכל העולם - כן לא יצליח בארץ. אין משק מאורגן כפי שהוא מאורגן ~~אחרי~~ באמריקה.

חבר הכנסת ציזלינג בטוח שזה מס טוב, כי זה מס על קפיטליסטים. אני אומר לך, חבר הכנסת ציזלינג: ברגע שיתחילו להפעיל את המס הזה, תלמדו את הלכה אפילו בקיבוצים - אם יפעילו אותו בקיבוצים. חבר הכנסת לבון אמר פעם שלדעתו השוק השחור אינו מקיף יותר מ-15%-10% במזונות. אם נקבל זאת בתור יסוד בנוגע לכמות, ונחשוב קצת על הבדל המחירים שבין השוק השחור והשוק שאינו שחור, מותר לי לחשוב שבשליש מההכנסה הלאומית, כלומר: 50% נוסף למשק שיש בשוק הרגיל - זה שוק שחור. כלומר: שליש מההכנסה הלאומית אינו מופיע בחשבון לשום מס. יש כל מיני סיבות למס זה, אחת מהן: ההתפוררות של המשק של המשק הלאומי. לפני זמן מה ~~היה~~ מר לובושיץ עם אנשי תעשייה

י. בדר:

על מחירים בקשר עם העלאת שכר העבודה ב-15%. הוא אמר: אני אכיר בתוספת של 7,5% מזה בקשר עם המחיר. הם צעקו: אם המחיר עלה באופן רשמי ב-15%, כיצד אתה מכיר רק בחצי מזה? השובתו הגלויה היתה: אני מניח שאתם יכולים לסבול זאת. כלומר: יש היום הנחה במדינה שרווחי השוק השחור הם תיקון מעשי להפרזה בנוגע למחירים וגם בנוגע למס-הכנסה. כאשר הד"ר ברגמן לקח צאצאצא בפעם הראשונה מס-הכנסה על דמי-מפתח - נודעזעתי. בשיטה הזאת ישנה מכה למוסר הציבורי. אם תוסיפו מכה נוספת של מס רווחי הון שיהווה מכה לישרים ואי אפשר יהיה לתפוש את העבריינים - הרי תהיה זו תוספת צרה למדינה. למדנו פעם שחובתו הראשונה של כל חוק: הסיכוי להוציא אותו לפועל. אנו דנים כאן בחוקים א החלים רק על חלק מן האזרחים המוכן לכבד אותם. אם אדם רוצה להתקיים - הוא יהיה מוכרח לעבור על החוקים האלה. ולכן אני דורש לא לחוק אותם.

הינ"ר י. גורי:

אנו עוברים לסעיף הבא: בעיית אספקת הנייר לעתונות. ביקשתי את הד"ר קסטנר שיתן לנו ביאורים בקשר עם אספקת הנייר לעתונות בעקבות השאלה שנתעוררה בוועדת הכספים.

ד"ר קסטנר:

ועדה נכבדה. שר המסחר מצטער שלא יכול היה לבוא ולענות בעצמו על השאלות שהן:

1) האם ידוע כי המחסור בנייר עומד לשתק את הופעת העתונות עוד בשבוע זה? - התשובה היא שלילית. הופעת העתונות מובטחת.

2) התוכל הוועדה לקבל אינפורמציה בדבר המשלוח של 200 טון נייר העומד להגיע בסוף פברואר לפי הודעת שר האוצר מ-12.2.52? - התשובה: - המשלוח הראשון מטריאסט בכמות של 25 טון מגיע מחר לתל-אבב. המשלוח השני של 79 טון יצא כבר מטריאסט ויגיע כנראה בשבוע הבא. המשלוח השלישי של 205 טון מוכן בנמל טריאסט ויצא ברגע שהאוצר יעמיד/את יתרת הדולרים בסך 25,000 דולר, שהובטחו למטרה זו. לרשומנו

י. פורדר:

אני שמח לשמוע שמצאו קצת נייר נסתר בארץ, והופעת העתונות הובטחה. אני רוצה לשאול:

הנבתי מההסברות ומהנאום של שר המסחר והתעשייה שהבטיח 300 טון, אולם אמר שיש כבר הזמנה של 200 טון. אני מבין עכשיו שהיום - אחרי למעלה מחודש - ישנה הזמנה רק של 100 טון. אם אני שומע עכשיו שלא קיבלו את המטבע הזר ל-100 טון, אני שואל: האם אין פה סתירה כלשהי?

ביקשנו לשתף את המו"לים באספקת הנייר. אחד הנימוקים שלנו היה שבכלל רצוי לשתף חוגים באחריות, ולא להטיל את כל האחריות על הממשלה. אני רוצה לשאול: מה הנימוק להוציא ענין זה מידיהם של המו"לים אצ ולהביא שוב למצב של צעקות, ומה הוא שיתוף הפעולה הקיים עכשיו?

א. ציזלינג:

א) החלטנו מספר החלטות שכרכו את שר האוצר עם שר המסחר והתעשייה ששניהם כאחד אחראים על הסידור לאוצר אין כל צעדים אחרים לנקוט מאשר הקצבת הכסף.

ב) לא אטעה אם אומר שהרושם הברור היה שהענין

א. ציזלינג:

סודר תוך כדי חודש פברואר. משום כך לא דרשנו את החזרת הנייר שהיה חסר להופעה של 2 עמודים במקום 4. ההבטחה של השר היתה: 4 עמודים לעתון נורמלי. בשבוע הבא אנו עוברים למצבית השניה של חודש מרץ והעתונים עדיין מופיעים בתבנית של 2 עמודים ולא 4 - כפי שהובטח.

ג) אני מצטרף להערותו של חבר הכנסת פורדר: קיבלנו מכתב בשם העתונים ששם **אאא** ישנה **אאאאא** אותה תלונה על חוסר שיתוף ועל חוסר בטחון מה יהיה מחר. כל זה איננו מתיישב עם ההבטחות הברורות שניתנו כאן. 22 הטון מבטיחים הופעה של 3-4 ימים של העתונים ב-4 עמודים. ישנו חוסר בטחון שההבטחות שניתנו עד היום תקויימנה, וכן חוסר בטחון שההבטחות שניתנו - יבטיחו את הופעת העתונים.

י. בדר:

פעם היתה חולשתו של משרדו של הד"ר יוסף שהוא לא ידע לשמור על יחסים תקינים עם הציבור. דוקא בזמן שהד"ר קסטנר התחיל לעבודה - חלפה הסכנה הזאת. ההבטחות של שר האוצר נראות עכשיו יפות. יש שתי חובות לכל ממסלה: מצד אחד להגיד את האמת; מצד שני לשמור על מצב-הרוח המרוסם. אני מבין **אאאא** שלפעמים ישנה סתירה בין השניים, אולם דבר אחד ברור: שלכל הפחות ועדת הכספים של הכנסת חייבת לדעת את האמת, והייתי רוצה שהד"ר קסטנר יסביר לנו מה ההבדל בין שתי החובות האלו ברגע זה.

אני שואל: א) מה נשתנה מיום ההבטחות שקיבלנו

אשר מצדיק את האכזבה?

ב) האם היה מבע **אאא** עם המו"לים או לא היה? ואם היה - באיזו צורה? והאם פעל **אאאא** המשרד בהתאם להחלטות שנתקבלו כאן?

ג) מבלי לפגוע בד"ר קסטנר, אני רוצה לשאול: מדוע שלח אלינו השר את העובד הממונה על ההסברה, ולא עובד הממונה על המלאי?

ד) האם נכון שהנייר הזה היתה **אאאאאאאאאאא** אפשרות לקנות אותו ב-150 דולר וקנוה ב-190? שמעתי זאת ממקורות בינלאומיים. מי מטפל בעניין? האם בעניין זה היתה פעולה משותפת עם המו"לים?

היו"ר י. גורי:

אני רוצה להדגיש שלא נאמר בהחלטותינו: "פברואר אלא" בשבועות הקרובים". אם מדובר על כל הכמויות שבאו ויבואו, זה חלק מאותם הצעדים שננקטו על מנת להבטיח את הנייר. אינני רואה עדיין את הסתירה שדיבר עליה חבר הכנסת בדר.

ד"ר קסטנר:

האופטימיות שנתקלתי בה בישיבה שאני השתתפתי בה, היתה מוצדקת. כמויות ניכרות של נייר נמצאות בדרך. האניה "מאיר דיונגוף" נמצאת בדרך לחיפה ומגיעה למעלה מ-100 טון. שמעתם על הכמויות המגיעות מטריאסט. אנו עומדים עכשיו לעבור את נקודת המסבר. השר לא אמר ולא יכול היה להגיד מתי יהיה היום שבו נוכל להגיד: המסבר חלף.

אשר להזמנה מטריאסט, קרו שני דברים:

א) לא קיבלנו את הקרדיטיב מהאוצר אלא על 100 טון, דבר שלא היה גורם לעיכוב אלמלא מקרה שניה; ב) איגוד המו"לים, אשר כנראה לא מצא חן בעיניו הסידור שההזמנה נמסרה לביצוע למדפיס הממשלתי, אחר בפתיחת האשראי בלירות.

ד"ר קסטנר:

זה גרם לעיכוב בקניית הכמות של כ-100 טון; ג) לא ביקשנו מהעתונים לשמור על התבנית המצומצמת הזאת בקפדנות כדי לאפשר לנו לעבור את אקאאא תקופת המשבר, והם לא עמדו למייד על מילוי הדרישה הזאת. ביום ו' הופיע "מעריב" ב-8 עמודים, בניגוד לדרישה ובניגוד למצב המלאי.

אשר למו"לים וליחסי ציבור: - מאז אני עומד בקשר יום-יומי עם המו"לים, בין שזה מר לוריא סה-ג'רוזלם פוסט" בין אם זה מר לפידות מ"דבר". מסרתי להם את כל האינפורמציה שהיתה בידי. מטריאסט לא קיבלנו ידיעה על ביצוע הקניה בגלל העיכובים בארץ, ועל כך אין האחריות על הממשלה.

אשר לשאלה מדוע נאתי אני ולא הפקיד האחראי על המלאי: - בישיבה הקודמת היה לי הכבוד להשתתף, ומשום כך מצא שר המסחר והתעשייה שהיות ואני מתמצא יותר באווירה הזאת של ועדת הכספים, מוטב שאבוא אני גם הפעם. הבאתי אתי את כל החומר כדי שאוכל לענות על כל השאלות - ואתכם הסליחה.

אנו מודים לד"ר קסטנר על האינפורמציה.

היו"ר י. גורני:

ועדת המשנה לחוק מס-הכנסה תתכנס בשבוע

הבא בימים ד' ו-ה' בקריה.

הישיבה סגורה.

(הישיבה נועלה בשעה 12.15)